

VATANPARVARLIK QO'SHIQLARINING YOSHLARNING BADIY VA AXLOQIY TARBIYASIDAGI O'RNI

Baxromova Nozima Odiljon qizi

Botir Zokirov nomidagi Milliy estrada san'ati instituti 2 kurs magistranti

Vatanparvarlik qo'shiqlari — bu Vatan, xalq, millat va uning qadriyatlarini ulug'lovchi, inson qalbida yurtga muhabbat tuyg'usini shakllantiruvchi musiqiy asarlardir. Bunday qo'shiqlar o'zining mazmuni, ohangi va ifoda vositalari orqali tinglovchining hissiyotlariga kuchli ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, yoshlar bu ta'sirni chuqur his etadi va u orqali ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni o'zlashtiradi. Vatanparvarlik qo'shiqlarining yoshlarning badiiy va axloqiy tarbiyasidagi o'rni mavzusi bugungi kunda alohida dolzarblik kasb etadi. Chunki globallashuv jarayonlari kuchayib borayotgan hozirgi davrda yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalash, ularda Vatanga sadoqat, milliy o'zlikni anglash va yuksak ma'naviy fazilatlarni shakllantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Ana shunday tarbiya vositalaridan biri sifatida vatanparvarlik qo'shiqlari alohida o'rin tutadi. Avvalo, vatanparvarlik qo'shiqlari yoshlarning qalbida ona yurtga bo'lgan muhabbat tuyg'usini shakllantirishda beqiyos ahamiyatga ega. Musiqa san'ati inson ruhiyatiga bevosita ta'sir etuvchi kuchli vosita bo'lib, u orqali berilgan g'oyalar ongga tez va samarali singadi. Ayniqsa, mazmunan boy, ruhlantiruvchi, yuksak g'oyalarga yo'g'rilgan qo'shiqlar yoshlarning ichki dunyosiga chuqur kirib boradi va ularda Vatan taqdiri uchun daxldorlik hissini uyg'otadi. Bu esa o'z navbatida yoshlarni jamiyat hayotida faol ishtirok etishga, yurt ravnaqi yo'lida xizmat qilishga undaydi. Ikkinchidan, vatanparvarlik qo'shiqlari yoshlarning badiiy didini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Bunday qo'shiqlar odatda yuksak badiiy saviyada yaratiladi, ularning she'riy matni, musiqiy ohangi va ijro uslubi uyg'unlashgan holda estetik zavq bag'ishlaydi. Natijada yoshlar nafaqat musiqani tinglashdan zavq oladi, balki san'atning nozik jihatlarini anglashga, go'zallikni his etishga o'rganadi. Bu esa ularning umumiy madaniy saviyasini oshirishga xizmat qiladi. Uchinchidan, mazkur qo'shiqlar yoshlarning axloqiy tarbiyasiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Vatanparvarlik ruhidagi asarlarda fidoyilik, jasorat, halollik, sadoqat kabi insoniy fazilatlar ulug'lanadi. Bunday qadriyatlar yoshlarning ongiga singib borar ekan, ular hayotda to'g'ri yo'lni tanlashga, yuksak maqsadlar sari intilishga harakat qiladi. Ayniqsa, tarixiy voqealar, qahramonlar hayoti aks etgan qo'shiqlar yoshlarni ibrat olishga, o'z oldiga ulug' maqsadlar qo'yishga undaydi. Shuningdek, vatanparvarlik qo'shiqlari yoshlarning tarixiy xotirasini

shakllantirishda ham muhim vosita hisoblanadi. Har bir xalqning o'z tarixi, o'z qahramonlari, o'zining faxrli o'tmishi mavjud. Ushbu qo'shiqlar orqali ana shu tarixiy meros yosh avlodga yetkaziladi. Natijada yoshlar o'z millatining o'tmishi bilan faxrlanadi, ajdodlar an'alarini davom ettirishga intiladi. Bu esa milliy o'zlikni anglashni kuchaytiradi. Bundan tashqari, vatanparvarlik qo'shiqlari yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirishda ham muhim omil hisoblanadi. Bunday qo'shiqlar yoshlarni birlashtiradi, ularni umumiy maqsadlar sari yo'naltiradi. Bayramlar, tadbirlar, tantanali marosimlarda ijro etiladigan vatanparvarlik qo'shiqlari yoshlar qalbida birlik va hamjihatlik tuyg'ularini mustahkamlaydi. Bu esa jamiyatda ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi. Yana bir muhim jihat shundaki, vatanparvarlik qo'shiqlari yoshlarni zararli g'oyalardan, begona mafkuralardan himoya qilishda ham muhim vosita bo'la oladi. Chunki ma'naviy jihatdan boy, mustahkam dunyoqarashga ega bo'lgan yoshlar turli salbiy ta'sirlarga berilmaydi. Ular o'z milliy qadriyatlariga sodiq qolgan holda, mustaqil fikr yuritishga qodir bo'ladi. Xulosa qilib aytganda, vatanparvarlik qo'shiqlari yoshlarning badiiy va axloqiy tarbiyasida beqiyos ahamiyatga ega. Ular yosh avlod qalbida Vatanga muhabbat, milliy g'urur, sadoqat va fidoyilik tuyg'ularini shakllantiradi. Shu bilan birga, ularning estetik didini rivojlantirib, ma'naviy kamolotiga xizmat qiladi. Shunday ekan, yoshlar tarbiyasida vatanparvarlik qo'shiqlaridan samarali foydalanish, ularni keng targ'ib qilish va yosh avlod ongiga chuqur singdirish muhim vazifa bo'lib qoladi. Xulosa o'rnida aytish mumkinki, O'zbekistonda estrada qo'shiqchilik san'atining yanada rivojlanishi asarlarning soni va sifat darajasining oshib borishida, yosh iste'dodli xonandalarning ko'payishi va barakali ijod qilishi bilan bevosita bog'liqdir. Shunday ekan, ushbu mutaxassislik bo'yicha tahsil olayotgan talabalar nafaqat o'zining amaliy, balki dunyoviy, nazariy hamda ilmiy-tadqiqiy izlanishlarni olib borishi va vatanni bir bo'lagi sifatida dunyoda ro'y berayotgan yangiliklardan xabardor bo'lishi - juda muhim hisoblanadi. Shundagina talaba, ya'ni bo'lajak estrada xonandasi har tomonlama shakllangan yetuk ijrochiga aylanadi.